

Nr 148.

Ankom till riksdagens kansli den 2 maj 1939 kl. 1 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående lönereglerng för provinsialläkare och distriktsveterinärer.

(3:e och 4:e avd.)

Uti en till riksdagen avlåten, den 10 mars 1939 dagtecknad proposition, nr 200, vilken hänvisats till statsutskottet för förberedande behandling, har Kungl. Maj:t, under åberopande av ett vid propositionen fogat utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för nämnda dag, föreslagit riksdagen att

dels besluta att civila avlöningsreglementet skall från och med den 1 juli 1939 äga tillämpning å provinsialläkare och distriktsveterinärer;

dels godkänna det förslag till avlöningsbestämmelser för ifrågavarande befattningshavare, som innefattats i en vid förberörda protokoll fogad bilaga;

dels bemyndiga Kungl. Maj:t att, i huvudsaklig överensstämmelse med vad i statsrådsprotokollet angivits, förordna, på vad sätt de i nämnda bilaga innefattade bestämmelserna skola inordnas i civila avlöningsreglementet;

dels bemyndiga Kungl. Maj:t att utfärda erforderliga bestämmelser rörande provinsialläkares och distriktsveterinärers övergång till civila avlöningsreglementet;

dels ock besluta, att barntillägg skola övergångsvis utgå enligt av departementschefen förordade grunder.

Inledning.

Vid anmälan den 18 mars 1938 av förslag till civilt avlöningsreglemente m. m. anförde chefen för finansdepartementet, att han i likhet med 1936 års lönekommitté fann ur flera synpunkter lämpligt, att den civila statsförvaltningens befattningshavare i möjligaste mån inordnades under ett och samma reglemente. I sådant syfte hade också reglementsförslaget utformats så, att reglementet kunde göras tillämpligt jämväl på sådana grupper av tjänstemän, för vilka borde gälla speciella löneplaner eller för vilka avlöningsförhållandena eljest behövde ordnas genom särskilda föreskrifter. Vidare anförde departementschefen, att för provinsialläkare och distriktsveterinärer, för vilka befattningshavare gällde särskilda löneplaner, icke upp-tagits några bestämmelser i det framlagda reglementsförslaget. Kommit-

tén, som avsett att ifrågavarande tjänstemannagrupper avlöningsförhållanden skulle regleras genom särbestämmelser under 3 avd. av civila avlöningsreglementet, hade i betänkandet anmält sin avsikt att efter slutförd utredning till Kungl. Maj:t inkomma med särskild framställning härutinnan.

Sedermera har 1936 års lönekommitté i utlåtande den 17 november 1938 framlagt förslag till avlöningsbestämmelser för provinsialläkare och distriktsveterinärer. Vid löneregeringsfrågans behandling har lönekommittén — som ansett sig böra under hand bereda tillfälle för representanter för de av frågan berörda personalgrupperna att inom kommittén framlägga sina synpunkter — haft överläggning med provinsialläkaren i Norrköpings distrikt I. Wildner såsom representant för svenska provinsialläkarföreningen samt med ordföranden i svenska distriktsveterinärföreningen, distriktsveterinären i Sjöbo distrikt W. Borg.

Enligt det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet har departementschefen till en början upptagit till behandling frågan om löneplan för provinsialläkare och vissa i samband därmed stående frågor.

Löneplan för provinsialläkare m. m.

1. Gällande bestämmelsers tillkomst och innebörd.

Nu gällande avlöningsföreskrifter för provinsialläkare innefattas i avlöningsreglementet den 21 maj 1926 (nr 177) för förste provinsialläkare och provinsialläkare. Detta reglemente är beträffande de allmänna avlöningsbestämmelserna i allt väsentligt grundat på samma principer som dem, vilka kommit till uttryck i kommunikationsverkens och allmänna civilförvaltningens avlöningsreglementen. Den för provinsialläkarna gällande löneplanen (reglementets 6 §, avdelning B) är däremot uppbyggd efter andra grunder än löneplanen för civila tjänstemän i allmänhet.

1902 års löneregeringskommitté, som i utlåtande den 2 juni 1923 (nr 252 av kommitténs skriftliga utlåtanden) framlade förslag till nu gällande löneroglering för förste provinsialläkare och provinsialläkare, framhöll, att vid avlöningens utmätande för provinsialläkarna levnadskostnaderna å stationeringsorten borde tillmätas en väsentligt mindre betydelse än sådana omständigheter som graden av vederbörande distrikts svårskötthet samt storleken av den inkomst av enskild praktik, som läkaren kunde påräkna. Lönerogleringskommittén hade sålunda funnit lämpligast att, då givetvis provinsialläkarbefattningarna icke borde uppdelas på skilda lönegrader, fördela befattningarna på ett antal lönegrupper, vilka liksom antalet ortsgrupper för andra befattningshavare ansetts kunna bestämmas till sju. Fördelningen av be-

fattningarna å de olika lönegrupperna borde i likhet med ortsgupperingen ankomma på Kungl. Maj:t, varvid hänsyn i främsta rummet borde tagas till nyssnämnda omständigheter, nämligen i vad mån distriktet kunde anses svårskött eller ej samt storleken av de inkomster av enskild praktik, som kunde påräknas. Vid grupperingen borde emellertid även beaktas, om ock i mindre grad, levnadskostnader och i förekommande fall kallortsförhållanden.

Vid bestämmande av beloppen i lägsta lönegruppen (lönegrupp I) utgick kommittén från de lönebelopp, som fastställts för sistnämnda befattningshavare, tillhörande 16:e lönegraden (nuvarande lönegraden B 26) och med stationeringsort inom ortsgrupp A. Antalet löneklasser inom varje lönegrupp skulle vara fyra.

Då vid fördelningen av provinsialläkartjänsterna i lönegrupper huvudsakligen andra förhållanden skulle läggas till grund än vid den för statsdepartement m. fl. verk gällande ortsgupperingen, hade det synts kommittén nödvändigt, att löneskillnaden mellan de särskilda lönegrupperna bestämdes till avsevärt högre belopp än som ansetts erforderligt vid enbart ortsguppering. I stället för den mellan ortsgupperna i 26:e lönegraden fastställda löneskillnaden av 240 kronor föreslogs för provinsialläkarnas vidkommande en skillnad mellan lönegrupperna av 420 kronor.

Löneregleringskommitténs förslag till löneplan upptogs av Kungl. Maj:t i proposition (nr 74) till 1926 års riksdag och godkändes av riksdagen (skrivelse nr 191).

Den sålunda för provinsialläkare fastställda, ännu gällande löneplanen är av följande utseende:

Löneklass	L ö n e g r u p p						
	I	II	III	IV	V	VI	VII
1	7,140	7,560	7,980	8,400	8,820	9,240	9,660
2	7,620	8,040	8,460	8,880	9,300	9,720	10,140
3	8,100	8,520	8,940	9,360	9,780	10,200	10,620
4	8,580	9,000	9,420	9,840	10,260	10,680	11,100

Fördelning av provinsialläkartjänsterna å de i löneplanen upptagna lönegrupperna fastställdes av Kungl. Maj:t genom brev den 29 juni 1926. Denna gruppering är fortfarande gällande. Vid inrättande under senare år av nya provinsialläkardistrikt har Kungl. Maj:t i samband med fastställande av distriktsindelningen bestämt lönegrupp för provinsialläkartjänsterna i de nya distrikten.

Fördelningen på lönegrupper av provinsialläkare i de distrikt, för vilka distriktsindelning intill den 1 november 1938 fastställts av Kungl. Maj:t, framgår av en i statsliggaren för budgetåret 1938/39 (sid. 225—227) intagen sammanställning. Antalet provinsialläkartjänster i varje lönegrupp framgår av nedanstående tablå.

	L ö n e g r u p p							Summa befattningar
	I	II	III	IV	V	VI	VII	
Antal befattningar.....	232	40	23	12	3	4	12	326

1902 års löneregleringskommitté föreslog jämväl, att särskilda lönetillägg skulle utgå å vissa av de till lönegrupp VII hänfödda provinsialläkartjänsterna. Kommitténs förslag i detta avseende biträdades av statsmakterna. Ifrågasvarande tillägg, benämnda *tillfälliga lönetillägg*, bestämdes till en början att utgå med 840 kronor i vardera av två distrikt och med 420 kronor i vart och ett av fem distrikt. År 1927 tillkom lönetillägg med 420 kronor i ytterligare ett distrikt, som nyinrättats efter 1926 års beslut. I anledning av ett av 1929 års riksdag gjort uttalande (riksdagens skr. nr 5 A, punkt 39) hava ifrågasvarande tillägg sedermera vid inträffade vakanser borttagits eller nedsatts, så att för närvarande tillfälligt lönetillägg utgår endast i två distrikt, nämligen i Gäddede distrikt (Jämtlands län) med 240 kronor och i Arjeplogs distrikt (Norrbottens län) med 840 kronor.

Å den provinsialläkarna tillkommande fasta lönen utgår *dyrtidstillägg* enligt för nyreglerade verk gällande grunder. Genom beslut vid 1937 års riksdag hava provinsialläkarna därjämte tillerkänts *provisorisk avlöningsförstärkning* efter samma grunder som övriga tjänstemän med nyreglerad avlöning. Avlöningsförstärkningen utgår sålunda för provinsialläkare med 132 kronor för år.

Samtidigt med reglering år 1926 av provinsialläkarnas löneförhållanden fastställdes ny provinsialläkartaxa.

2. 1928 års lönekommittés förslag.

I sitt den 21 juli 1930 avgivna betänkande med förslag till allmänt avlöningsreglemente (statens offentliga utredningar 1930: 17) föreslog 1928 års lönekommitté, att provinsialläkarna skulle inordnas under nämnda reglemente med bibehållande för dem av en särskild i lönegrupper indelad löneplan. Kommittén hade nämligen ansett uteslutet att för provinsialläkarna tillämpa den allmänna löneplanen, enär en sådan omläggning måste kräva en uppdelning av befattningshavarna å minst fem skilda lönegrader, något som skulle innebära en så vittomfattande omreglering, att kommittén ansett sig sakna befogenhet att inlåta sig därpå. Däremot hade kommittén med hänsyn till det ringa antal befattningar, som hänförts till de fyra högsta lönegrupperna, funnit dessa grupper kunna minskas till två. I enlighet härmed framlade kommittén ett förslag till en i fem lönegrupper indelad löneplan för provinsialläkarna. I detta förslag upptogs lönebeloppen för lönegrupp I till

samma belopp som lönerna i de olika löneklasserna för ortsgрупп I (lägsta ortsgруппen) i 26:e lönegraden i kommitténs förslag till allmän löneplan. Skillnadsbeloppet mellan olika lönegруппer uppgick enligt kommitténs förslag till 750 kronor i löneklass 1, till 762 kronor i löneklass 2, till 774 kronor i löneklass 3 och till 786 kronor i löneklass 4.

1928 års lönekommitté ansåg det vidare möjligt att helt eller delvis avskaffa de tillfälliga lönetilläggen för vissa provinsialläkare i de nordligaste distriktet. Däremot skulle provinsialläkarna, i likhet med övriga inom kallortszon placerade befattningshavare, erhålla rätt till kallortstillägg vid sidan av lönen.

3. 1936 års lönekommittés förslag.

Allmänna grunder för lönebestämningen. 1936 års lönekommitté har i sitt förslag utgått från att provinsialläkare alltjämt liksom hittills böra erhålla ersättning för sitt arbete dels genom en bestämd, av statsmedel utgående avlöning och dels i form av arvode enligt taxa.

Med bibehållande av denna princip har lönekommittén ansett det ej heller böra ifrågasättas att övergiva det nuvarande systemet för avvägning av den fasta statsavlöningen för provinsialläkarbefattningar inom olika distrikt. Att överföra provinsialläkarna på den för statstjänstemän i allmänhet gällande, efter ortsdyrhet differentierade löneplanen har kommittén av lämplighetsskäl ej ansett sig kunna tillstyrka. Lönekommittén har därför i likhet med 1928 års lönekommitté förordat, att systemet med provinsialläkartjänsternas fördelning å skilda lönegруппer även för framtiden skall vinna tillämpning.

För en bedömning av såväl frågorna om lönegруппernas antal och grunderna för befattningshavarnas fördelning å lönegруппer som ock lönebeloppens storlek har kommittén funnit erforderligt att åvägabringa närmare utredning rörande provinsialläkarnas inkomstförhållanden, graden av olika provinsialläkardistrikts svårskötthet m. m.

Av den specialutredning, som kommittén i anledning härav verkställt, har framgått, att under åren 1936 och 1937 av 300 redovisade provinsialläkardistrikt 56 distrikt, motsvarande 18.7 % av hela antalet redovisade distrikt, givit en genomsnittlig nettoinkomst av läkarverksamheten understigande 15,000 kronor medan i återstående 244 distrikt, motsvarande 81.3 % av hela antalet, nettoinkomsterna av provinsialläkartjänsten i medeltal uppgått till eller överstigit 15,000 kronor. I dessa distrikt har den genomsnittliga årliga nettoinkomsten i ett avsevärt antal fall (131 distrikt) uppgått till 20,000 kronor eller mera.

I anslutning härtill yttrar kommittén:

Den verkställda utredningen har sålunda i denna del bekräftat vad som redan framkommit vid de förberedande undersökningarna inom kommittén, nämligen att inkomsterna av provinsialläkartjänsterna i det långt övervägande

antalet distrikt måste betecknas såsom goda, i ett avsevärt antal distrikt såsom synnerligen goda i jämförelse med de avlöningar, som beredas stats-tjänstemän med enbart fast lön av statsmedel. Kommittén förbiser icke, att de jämförelsevis höga inkomstbelopp, som ovan redovisats för ett stort antal provinsialläkare, vanligen torde förutsätta en mycket avsevärd arbetsbörda under ansträngande och särskilt beträffande arbetstidens förläggning ofta mera oregelbundna tjänstgöringsförhållanden än dem, som gälla för stats-tjänstemän i allmänhet, och att alltså dessa inkomstbelopp i regel motsvaras av betydande och krävande arbetsinsatser. Även med beaktande härav måste dock provinsialläkarkårens inkomstnivå i stort sett betraktas såsom gynnsam i förhållande till vad som på andra områden av statsförvaltningen ansetts skäligt jämväl för tjänstemän med specialutbildning av motsvarande eller jämförlig längd och med ansvarsfull verksamhet, däribland även för läkare i statens tjänst utan större möjlighet till enskild praktik.

Löneavvägningen. I fråga om avvägningen av de blivande nya lönerna för provinsialläkare yttrar kommittén:

På grund av det sålunda vunna utredningsresultatet har lönekommittén kommit till den uppfattningen, att vid bestämmandet av utgångsläget för provinsialläkarnas blivande fasta lönenivå, d. v. s. vid bestämmandet av löne-klassbeloppen för lönegrupp I å löneplanen för provinsialläkare, någon löne-förbättring i anslutning till vad som vid 1938 års riksdag beviljats civila tjänstemän i allmänhet icke är av omständigheterna motiverad. Kommittén har styrkts i denna sin uppfattning jämväl av det förhållandet, att — kommittén veterligt — några svårigheter att tillfredsställa rekrytera provinsialläkarkåren numera icke föreligga. Förefintligheten av ett mindre antal provinsialläkare med jämförelsevis låga inkomster bör enligt kommitténs uppfattning icke få öva nämnvärt inflytande vid bestämmandet av löne-nivån för provinsialläkare i allmänhet.

I betraktande av den föreliggande utredningens resultat med avseende å provinsialläkarnas genomsnittliga inkomstnivå kunde det efter kommitténs förmenande snarare ifrågasättas, huruvida icke en jämkning nedåt av den relativt höga inkomstnivå, som beredd provinsialläkarna vid 1926 års löne-reglering, vore befogad och kunde ske utan fara för sänkning av den höga standard i fråga om insikter och skicklighet, som enligt allmän åsikt känne-tecknar den svenska tjänsteläkarkåren.

Efter att hava erinrat om den tidigare löneutvecklingen för provinsiallä-karna och dess inverkan i förhöjande riktning på 1926 års lönereglering ytt-rar kommittén i fråga om den blivande nya lönenivån:

Därest en jämkning nedåt av provinsialläkarnas inkomstnivå skulle anses böra genomföras, kunde den tänkas ske på endera av två vägar antingen ge-nom en sänkning av den fasta lönen eller genom en minskning av den ge-nomsnittliga inkomsten av de särskilda ersättningar, som för närvarande utgå till provinsialläkare för befattningar eller uppdrag av allmän karaktär, vilka av dem fullgöras vid sidan av det egentliga sjukvårdsarbetet. Bland befatt-ningar eller uppdrag, som här åsyftas, må nämnas kommunala anställningar såsom läkare vid sjukstugor av olika slag, såsom dispensärläkare, läkare vid anordningar för förlossningsvård eller förebyggande mödra- och barnavård samt såsom skolläkare. — — —

Vid det övervägande, som lönekommittén ägnat sistnämnda alternativ, har emellertid kommittén kommit till den uppfattningen, att denna väg icke nu är framkomlig.

Huvudanledningen härtill är, att förekomsten av dylika uppdrag eller anställningar är så växlande, att en indragning eller minskning av den särskilda ersättningen för något eller några av uppdragen skulle verka mycket ojämnt på inkomstförhållandena. Även om flertalet provinsialläkare innehava något slag av här avsedda anställningar, är dock storleken av därav härrörande inkomst — liksom givetvis också omfattningen av arbetet i dessa anställningar — så varierande mellan olika läkare, att en inkomstutjämning eller överhuvud taget en rättvis inkomstavgöring genom minskning eller indragning av de särskilda ersättningarna för ifrågavarande verksamhet näppeligen står att vinna. Härtill kommer, att statsmakterna vid beslut om organisationen av ifrågavarande vårdverksamhet förutsatt, att särskild ersättning skulle utgå till provinsialläkarna för deras insatser i denna verksamhet. Med denna förutsättning synes ock medicinalstyrelsen hava räknat vid uppgörande av det förslag till ny indelning av riket i provinsialläkar-distrikt, som i det följande omförmäles.

Ett beträdande av den väg i avseende å ersättning för socialvårdande läkarverksamhet, som här ovan framkastats såsom tänkbar, försvåras också av att för vissa av de avsedda grenarna av socialvård den av statsmakterna beslutade organisationen ännu befinner sig på ett utbyggnadsstadium och att de slutliga verkningarna av organisationens genomförande sålunda för närvarande äro svåra att överblicka. Det är möjligt, att i en framtid större förutsättningar kunna komma att föreligga för att, därest så skulle anses lämpligt, genomföra en omläggning i här avsedd riktning av grunderna för ersättning till provinsialläkarna för uppdrag vid sidan av den sjukvårdsverksamhet, som hittills i allmänhet utgjort deras huvudsakliga uppgift. Härvid finge man dock under alla förhållanden framgå med varsamhet. Det måste givetvis bland annat förutsättas, att arbetsbördan och inkomsten av den verksamhet, som skulle ifrågakomma att pålägga provinsialläkarna såsom tjänsteplikt utan särskild gottgörelse, vore någorlunda lika fördelade mellan läkarna i de särskilda distrikten, vilket såsom nyss påpekats för närvarande ingalunda är fallet.

Om sålunda en omläggning av ersättningsgrunderna för anställningar eller uppdrag vid sidan av den egentliga provinsialläkarverksamheten enligt lönekommitténs mening åtminstone för närvarande näppeligen kan ifrågakomma, har det å andra sidan synts kommittén, att den nuvarande tidpunkten ej heller är lämplig för vidtagande av någon egentlig rubbning av provinsialläkarnas fasta lönenivå.

Orsaken härtill är i främsta rummet den, att frågan om ny indelning av riket i provinsialläkar-distrikt helt nyligen blivit uppförd på dagordningen och, att döma av uttalanden i 1938 års statsverksproposition, torde kunna väntas inom en nära framtid bliva framförd till en lösning. I skrivelse till Kungl. Maj:t den 21 februari 1938 har medicinalstyrelsen framlagt förslag om inrättande av icke mindre än 185 å 192 nya provinsialläkar-distrikt. Ehuru ett 30-tal av de föreslagna nya distrikten motsvaras av nu förefintliga extra provinsialläkar-distrikt och därjämte omkring 45 kommunala tjänsteläkarbefattningar avses skola indragas, skulle dock vid ett bifall till styrelsens förslag nettoökningen av antalet provinsialläkare bliva så stor, att de nuvarande gränserna för flertalet provinsialläkar-distrikt i riket komme att rubbas och distriktsområdena att minskas. Den genomsnittliga folkmängden per distrikt skulle enligt förslaget minskas från omkring 12,700 till omkring 8,150 invånare.

Inför sannolikheten av en successivt skeende begränsning i distriktens omfattning och inför ovissheten om — eller i varje fall inför svårigheten att nu bedöma — den inverkan, en sådan begränsning kan komma att på längre sikt öva på provinsialläkarnas inkomstförhållanden i allmänhet, har lönekommittén ansett sig icke hava tillräckliga skäl att föreslå någon rubbning i stort sett av den för provinsialläkare i allmänhet nu gällande lönenivån.

Efter dessa allmänna överbäganden yttrar kommittén i fråga om löneplanens konstruktion bland annat följande.

Den omarbetning av löneplanen för provinsialläkarna, som erfordras för dessa befattningshavares inordnande under civila avlöningsreglementet, bör med utgångspunkt från kommitténs sålunda intagna ståndpunkt närmast inriktas på att anpassa det nya utgångsläget för löneplanens avvägning (lönegrupp I) efter de löneförmåner — fast lön, dyrtidstillägg och provisorisk avlöningsförstärkning — som för närvarande utgå. En lönebestämning i enlighet härmed skulle emellertid giva en lönenivå, som ligger mellan 25 och 26 lönegraderna av den nya löneplanen A i civila avlöningsreglementet. Enär det ur praktiska synpunkter måste anses önskvärt att såsom hittills låta lönen i de olika löneklasserna inom lönegrupp I sammanfalla med löneklassbeloppen för billigaste ort inom en viss lönegrad i A-löneplanen och då i varje fall, såsom förut betonats, någon höjning av lönenivån icke kan anses påkallad, har kommittén ansett sig böra såsom utgångsläge för löneplanens utbyggande välja löneklassbeloppen å A-ort inom lönegraden A 25 i civila avlöningsreglementet. Härigenom blir ock löneskillnaden mellan de olika löneklasserna given. Denna anordning föranleder visserligen i själva utgångsläget någon avlöningsminskning, om hänsyn toges till samtliga nu utgående kontanta avlöningsförmåner av såväl fast som provisorisk natur. Denna minskning, som dock begränsas till tämligen obetydliga belopp, har synts kommittén vara väl försvarlig med hänsyn icke minst till de inkomster av uppdrag och anställningar i allmän verksamhet, som på grund av statliga åtgöranden under senare år i avsevärd omfattning tillförts provinsialläkarna. För provinsialläkare med placering i övre Norrland skulle för övrigt nämnda löneminskning elimineras eller åtminstone reduceras genom kommitténs förslag om tillämpning jämväl å provinsialläkarna av systemet med kallortstillägg.

I fråga om det lämpliga antalet lönegrupper i löneplanen ansåg redan 1928 års lönekommitté en begränsning av gruppantalet böra ske, och den nu verkställda utredningen har enligt 1936 års lönekommittés mening bestyrkt, att en dylik begränsning måste anses påkallad. Lönekommittén har vid upprättandet av sitt löneplaneförslag ansett sig böra begränsa antalet lönegrupper till fyra men tillika föreslagit en ökning av lönegruppsskillnaden för att — samtidigt som en jämkning nedåt av utgångsläget vidtogs genom anknytning till lönegraden A 25 — möjliggöra en viss förbättring i lönenivån för de i inkomsthänseende sämst ställda provinsialläkarna. Enligt kommitténs mening bör löneskillnadsbeloppet mellan varje lönegrupp lämpligen utgöra 1,050 kronor.

På grund av det anförda föreslår kommittén en löneplan för provinsialläkare av följande utseende:

Löneklass	L ö n e g r u p p			
	I	II	III	IV
1	7,725	8,775	9,825	10,875
2	8,220	9,270	10,320	11,370
3	8,715	9,765	10,815	11,865
4	9,210	10,260	11,310	12,360

Nedanstående tablå anger i hela krontal skillnaden i lägsta och högsta lönegrupp mellan provinsialläkarnas nuvarande löneförmåner och löneförmåner enligt kommitténs förslag vid vissa olika indexlägen, nämligen vid indextalen 162/163, 166/167 och 168/169. Skillnadsbeloppen äro angivna utan frånräknande av den provisoriska avlöningsförstärkningen å 132 kronor:

Löneklass	L ö n e g r u p p					
	I			IV (nuv. gr. VII)		
	162/163	166/167	168/169	162/163	166/167	168/169
1	— 59	— 191	— 31	+ 447	+ 279	+ 519
2	— 89	— 233	— 58	+ 462	+ 294	+ 534
3	— 119	— 275	— 98	+ 477	+ 309	+ 549
4	— 162	— 318	— 126	+ 492	+ 324	+ 564

Lönegrupperingen. 1936 års lönekommitté har beträffande själva lönegrupperingen framhållit att, även om en 7-gruppsindlad löneplan bibehölles, en omprövning av lönegruppsplaceringen är starkt av behovet påkallad. Genom den av kommittén förordade omläggningen av löneplanen till att omfatta allenast 4 lönegrupper skulle självfallet en omgruppering av provinsialläkartjänsterna bliva oundgängligen nödvändig.

I kommitténs utlåtande hava skisserats vissa riktlinjer för en dylik omgruppering. Enligt kommitténs uppfattning böra praktikinkomsterna tillerkännas större betydelse än som varit fallet vid utförandet av den nu gällande grupperingen, då, enligt vad av förarbetena framgått, vid en uppskattad praktikinkomst av 5,000 kronor eller mera svårsköttheten praktiskt taget ensam synts hava fått avgöra lönegruppsplaceringen. Inplaceringen i lönegrupperna har lönekommittén funnit böra ske med utgångspunkt från att till lägsta lönegrupp skulle hänföras distrikt med en beräknad total nettoinkomst av omkring 16,000 kronor, vilket belopp av tekniska skäl jämkats till 15,475 kronor. Lönekommittén har emellertid ansett det icke ankomma på kommittén att framlägga något detaljförslag beträffande de olika provinsialläkarbefattningarnas fördelning på lönegrupper enligt den av kommittén förordade löneplanen, utan har kommittén ansett uppdraget att utarbeta dylikt förslag böra anförtros åt medicinalstyrelsen.

I förevarande sammanhang har kommittén uttalat sig för, att för framtiden en periodisk omprövning av lönegrupperingen bör komma till stånd med icke

alltför långa mellanrum. Hinder bör emellertid enligt kommitténs mening icke föreligga att, om särskilda skäl tala därför, beträffande enstaka distrikt vidtaga jämkningar i inplaceringen även mellan dylika generella grupperingar.

Kallortstillägg. Tillfälliga lönetillägg. 1936 års lönekommitté har ansett, att kallortstillägg böra utgå till provinsialläkare i övre Norrland enligt samma grunder, som gälla för civila tjänstemän i allmänhet. Sådan förmån tillkommer redan för närvarande de efter likartade grunder avlönade distriktsveterinärerna. Vid bifall härtill skulle någon hänsyn icke längre tagas till kallortsförhållandena vid provinsialläkarnas inplacering i lönegrupp.

I betraktande av de praktikinkomster, som provinsialläkarbefattningarna i Gäddede och Arjeplogs distrikt att döma av de inkomna inkomstuppgifterna numera bereda sina innehavare, anser kommittén särskilda lönetillägg för framtiden icke vara behövliga. Då emellertid dylika tillägg hittills ansetts icke böra indragas eller minskas annat än i samband med inträffande vakans å befattningen, föreslår kommittén, att i samband med de nya avlöningsbestämmelsernas ikraftträdande från de tillfälliga lönetilläggen avräknas det kallortstillägg, som kommer att utgå till vederbörande befattningshavare. Då kallortstilläggen i vartdera av ifrågavarande distrikt beräknas komma att utgöra 240 kronor för år, skulle i enlighet härmed lönetillägget för provinsialläkaren i Gäddede distrikt helt indragas, medan det tillfälliga lönetillägget för provinsialläkaren i Arjeplogs distrikt skulle nedsättas till 600 kronor.

Kostnaderna för kommitténs förslag. Ett genomförande av kommitténs förslag skulle enligt kommitténs beräkningar lämna den nuvarande kostnadsramen för provinsialläkarnas avlönande — i vilken då inräknats de till ett belopp av inemot 45,000 kronor uppgående kostnaderna för provisorisk avlöningsförstärkning — i stort sett oförändrad.

Provinsialläkartaxan. Vid upprättande av sitt förslag beträffande löne-reglering för provinsialläkare har lönekommittén utgått från att några ändringar i gällande provinsialläkartaxas bestämmelser om ersättning för enskild sjukvård icke böra äga rum, i varje fall icke några ändringar av betydelse för läkarnas praktikinkomst. Taxesatserna för enskild sjukvård hava synts kommittén vara så avvägda, att i stort sett varken sänkning eller höjning av desamma kan anses påkallad. På frågan, i vad mån ändringar i praktiktaxans bestämmelser i övrigt kunna vara motiverade, har kommittén ansett sig icke böra ingå. Eventuella dylika ändringar — exempelvis i föreskrifterna om reseersättning — hava i varje fall synts kommittén vara av beskaffenhet att böra bedömas fristående från löneregleringsförslaget.

Beträffande de yttranden, som avgivits över lönekommitténs förslag, tillåter sig utskottet, i vad de avse här berörda delar, hänvisa till sid. 14—16 i statsrådsprotokollet.

4. Avgivna yttranden.

I fråga om de över förslaget till löne reglering för provinsialläkare avgivna yttrandena tillåter sig utskottet hänvisa till statsrådsprotokollet (sid. 14).

5. Departementschefen.

I frågan om löneplan för provinsialläkare och övriga ovan berörda spörsmål har departementschefen yttrat följande.

Provinsialläkarnas inkomster av tjänsten utgöras dels av en bestämd, av statsmedel utgående avlöning och dels av arvoden enligt taxa. 1936 års lönekommitté har ansett, att anledning icke föreligger att frångå denna ersättningsprincip. Jag delar den uppfattning, åt vilken kommittén sålunda givit uttryck.

Jag ansluter mig ock till lönekommitténs uttalade mening, att man ej heller bör övergiva det nuvarande systemet för avvägning av den fasta statsavlöningen för provinsialläkarbefattningarna inom olika provinsialläkardistrikt. Detta system innebär, att avlöningen differentieras i huvudsak efter distriktens svårskötthet och påräkneliga praktikinkomster men utan nämnvärt hänsynstagande till levnadskostnadernas höjd på olika orter. Såsom kommittén antytt skulle en inplacering av provinsialläkarbefattningarna å den allmänna löneplanen i civila avlöningsreglementet antingen nödvändigösa befattningarnas fördelning på ett flertal lönegrader eller ock vid en inplacering av befattningarna i en och samma lönegrad föranleda införande av en serie särskilda lönetillägg vid sidan av löneplanen. Av olika skäl synes mig intetdera av dessa alternativ böra ifrågakomma.

Den specialutredning, som kommittén verkställt rörande nettointkomsten av läkarverksamheten i de olika distrikten under åren 1936 och 1937 och om vars resultat jag i det föregående lämnat vissa upplysningar, synes mig hava ådagalagt, att provinsialläkarnas inkomstnivå i det långt övervägande antalet distrikt måste, såsom kommittén framhållit, för närvarande betraktas såsom gynnsam i jämförelse med de avlöningar, som inom andra områden av statsförvaltningen ansetts skäligen böra tillkomma även tjänstemän med specialutbildning av motsvarande eller jämförlig längd och med ansvarsfull verksamhet.

Jag håller därför i likhet med lönekommittén före, att vid bestämmandet av utgångsläget för provinsialläkarnas fasta lönenivå, d. v. s. vid bestämmandet av löneklassbeloppen inom lönegrupp I av provinsialläkarlöneplanen, anledning icke förefinnes att genomföra någon höjning av lönenivån genom beviljande av löneförbättring i anslutning till vad som i sådant hänseende medgavs civila tjänstemän i allmänhet genom beslut vid 1938 års riksdag. Å andra sidan finner jag i likhet med lönekommittén, att någon egentlig jämkning nedåt av provinsialläkarnas lönenivå icke bör genomföras under nu rådande förhållanden. Med hänsyn härtill anser jag mig kunna tillstyrka det förslag till löneplan för provinsialläkarna, som kommittén utarbetat och i det föreliggande utlåtandet framlagt.

Jag anser mig ock kunna i huvudsak biträda de i kommitténs utlåtande angivna allmänna principerna för den revidering av provinsialläkarbefattningarnas inplacering i lönegrupp, som redan för närvarande är av behovet

påkallad och som vid godkännande av den av mig förordade löneplanen blir ofrånkomlig på grund av minskningen i antalet lönegrupper å löneplanen.

Kommitténs förslag i fråga om kallortstillägg till provinsialläkare i övre Norrland ävensom tillfälligt lönetillägg till provinsialläkaren i Arjeplogs distrikt får jag tillstyrka. Härav följer, att jag icke ansett mig kunna förordas ett av statskontoret framställt yrkande om indragning av ifrågavarande tillfälliga lönetillägg.

Slutligen torde jag få tillägga, att jag i likhet med lönekommittén håller före, att de ändringar i gällande provinsialläkartaxa, som eventuellt kunna finnas erforderliga, böra bedömas fristående från förevarande löneregleringsfråga.

Departementschefen övergår härefter till frågan om löneplan för distriktsveterinärer och vissa i samband därmed stående frågor.

Löneplan för distriktsveterinärer m. m.

1. Gällande bestämmelsers tillkomst och innebörd.

Distriktsveterinärerna voro tidigare anställda av landstingen och avlönade av dessa, ehuru med bidrag av statsmedel. Vid 1931 års riksdag fattades emellertid beslut om distriktsveterinärväsendets förstatligande från och med år 1934. I anslutning härtill reglerades distriktsveterinärernas anställnings- och avlöningsförhållanden såsom statstjänstemän genom beslut vid 1933 års riksdag.

Distriktsveterinärerna blevo därvid inordnade under allmänna civilförvaltningens avlöningsreglemente, dock med lön utgående efter en särskild löneplan, uppbyggd efter samma huvudprinciper som löneplanen för provinsialläkare.

Statsmakternas beslut beträffande distriktsveterinärernas avlöningsförhållanden byggde på utredning och förslag, som framlagts i ett av särskilda sakkunniga (distriktsveterinärlönesakkunniga) den 12 juli 1930 avgivet betänkande (statens offentliga utredningar 1930: 18). Vid bedömandet av storleken av distriktsveterinärernas sammanlagda inkomst borde man enligt de sakkunnigas mening taga hänsyn till dessa befattningshavares långa utbildningstid och önskvärldheten av att kunna bibehålla distriktsveterinärarkåren vid den höga standard i avseende å duglighet och fackkunskap, som den allmänt ansåges innehava. I ett distrikt, där arbetsbördan och praktikmöjligheterna kunde anses såsom normala, borde inkomsten uppgå till åtminstone 8,000 kronor, vilket belopp sedermera borde kunna genom intjänade ålderstillägg ökas till omkring 9,000 kronor. Inkomsten skulle alltså i genomsnitt uppgå till åtminstone 8,500 kronor. Den del av inkomsten, som utgjordes av ersättning enligt taxa och som icke kunde anses jämställd med fast inkomst i form av avlöning, borde emellertid vid jämförelse med befattningshavare med hela inkomsten i form av avlöning av statsmedel, reduceras med om-

kring 25 procent. Vidkommande frågan, huru den sammanlagda inkomsten borde fördelas, vore de sakkunniga av den meningen, att i ett normaldistrikt åtminstone hälften av distriktsveterinärernas inkomster borde utgå i form av fast avlöning.

På i huvudsak enahanda skäl, som föranlett riksdagen att för provinsialläkarna införa en särskild lönegruppering med hänsyn till tjänstgöringsdistriktens svårskötthet och storleken av praktikinkomsten, föreslogo de sakkunniga för distriktsveterinärerna en särskild löneplan. I första gruppen av denna löneplan skulle avlöningen motsvara lönen på A-ort i 15:e lönegraden. Antalet lönegrupper upptogs liksom i provinsialläkarnas löneplan till 7, och löneskillnaden mellan lönegrupperna föreslogs till 360 kronor.

Vid frågans framläggande inför Kungl. Maj:t (proposition nr 153 år 1933) biträdde departementschefen i allt väsentligt distriktsveterinärlöne-sakkunnigas förslag beträffande veterinärernas löneförhållanden. Departementschefen fann emellertid — med frångående från förslaget — anledning föreligga att bereda kallortstillägg åt de distriktsveterinärer, vilka vid en blivande lönegruppering komme att hänföras till lönegrupperna V—VII och vilka stationerades å orter, där kallortstillägg utginge. Vid gruppindelningen syntes man därför icke böra taga hänsyn till huruvida stationeringsorten vore en sådan ort. För övrigt borde man vid veterinärdistriktens fördelning å de särskilda lönegrupperna främst taga hänsyn till distriktens möjligheter att bereda inkomster av praktik och annan veterinär verksamhet ävensom till deras svårskötthet. Nedsättning i lägre lönegrupp syntes departementschefen icke böra ske annat än vid ombyte av distriktsveterinär.

Den för distriktsveterinärerna i enlighet härmed fastställda löneplanen är av följande utseende:

Löneklass	L ö n e g r u p p						
	I	II	III	IV	V	VI	VII
1	3,450	3,810	4,170	4,530	4,890	5,250	5,610
2	3,660	4,020	4,380	4,740	5,100	5,460	5,820
3	3,960	4,320	4,680	5,040	5,400	5,760	6,120
4	4,260	4,620	4,980	5,340	5,700	6,060	6,420
5	4,560	4,920	5,280	5,640	6,000	6,360	6,720

Enligt den av Kungl. Maj:t fastställda fördelningen av distriktsveterinär-tjänsterna på lönegrupper utgör antalet befattningar i de olika lönegrupperna följande (de olika distriktens placering i lönegrupp framgår av en i statsliggaren sid. 635—637 intagna sammanställning).

	L ö n e g r u p p							Summa
	I	II	III	IV	V	VI	VII	
Antal distrikt	116	41	28	13	16	19	28	261

Å de i löneplanen upptagna beloppen utgå *dyrtidstillägg* enligt för reglade verk gällande grunder. Enligt beslut vid 1937 års riksdag hava även distriktsveterinärerna för innevarande budgetår kommit i åtnjutande av *provisorisk avlöningsförstärkning* med 132 kronor.

Genom kungörelse den 8 december 1933 (nr 630) har Kungl. Maj:t, i huvudsaklig överensstämmelse med av distriktsveterinärslönesakkunniga framlagt förslag, fastställt taxa för arvode åt vissa i civil tjänst anställda veterinärer m. fl. (veterinärtaxa).

2. 1936 års lönekommittés förslag.

Allmänna grunder för lönebestämningen. Vad kommittén anfört beträffande principerna för löneförmånernas bestämmande i fråga om provinsialläkare har kommittén ansett äga tillämpning jämväl i avseende å distriktsveterinärernas ersättning. Även för distriktsveterinärernas vidkommande har sålunda lönekommittén förutsatt bibehållande av nuvarande ersättningsformer: dels lön av statsmedel efter en fördelning av veterinärtjänsterna å olika lönegrupper med hänsyn till praktikinkomst och distriktens svårskötthet, dels ock inkomst enligt taxa av praktik.

Kommittén har härom anfört i huvudsak följande.

Av tillgängliga uppgifter angående distriktsveterinärernas fördelning å lönegrupper — vilken fördelning skedde år 1933 — framgår, att i motsats till vad förhållandet är beträffande provinsialläkarna ett relativt stort antal distriktsveterinärbefattningar äro inordnade i högre lönegrupp än lönegrupp I — inemot 30 procent av hela antalet distrikt tillhöra lönegrupperna IV—VII — samt att befattningarna äro någorlunda jämnt placerade inom de högre lönegrupperna. Då en ingående prövning av distriktsveterinärernas löneförhållanden ägt rum för några få år sedan i samband med distriktsveterinärväsendets förstalligande, har lönekommittén ansett sig icke hava anledning att verkställa någon detaljerad utredning rörande inkomstförhållandena för distriktsveterinärerna på sätt skett i fråga om provinsialläkarna. En inom kommitténs kansli gjord sammanställning över veterinärernas för kommunal inkomstskatt taxerade inkomster under åren 1935—1937 synes emellertid ådagalägga, att åtskilliga av de distriktsveterinärer, som äro placerade i de högre lönegrupperna — lönegrupperna IV—VII — tillhöra inkomstgrupper av omkring 10,000 kronor eller därunder. Med hänsyn till vad här anförts har det synts lönekommittén, som om någon omläggning av löneplanen för distriktsveterinärer, åsyftande en minskning av antalet lönegrupper, icke lämpligen bör för närvarande ifrågakomma. Att löneplanen för distriktsveterinärerna — vilkas avlöningsförhållanden eljest ordnats efter samma principer, som tillämpats i fråga om läkarna — sålunda får en uppställning, som avviker från den av kommittén för provinsialläkarna föreslagna, lärer i och för sig icke medföra någon olägenhet. Den ökade möjlighet till differentiering av lönebeloppen, som ett större antal lönegrupper medför, synes vara mera påkallad i fråga om distriktsveterinärerna än beträffande provinsialläkarna på grund av de förras lägre fasta löner och genomsnittligt sett lägre praktikinkomster.

Löneavvägningen. I fråga om storleken av distriktsveterinärernas fasta löner har svenska distriktsveterinärföreningen i en till chefen för finansdepartementet ställd, den 19 maj 1937 dagtecknad skrift, vilken överlämnats till lönekommittén för att tagas i övervägande vid fullgörandet av kommitténs uppdrag, gjort framställning om beredande åt distriktsveterinärerna av en högre löneställning än för närvarande.

Lönekommittén har för egen del på anförda skäl (se statsrådsprotokollet, sid. 21 och 22) funnit vad däri anförts icke utgöra tillräcklig anledning att rubba den löneställning, som för distriktsveterinärerna fastställdes vid 1933 års riksdag, och vidare anført följande.

Ej heller i övrigt har lönekommittén funnit anledning föreligga att ifrågasätta någon ändring i nuvarande löneställning för distriktsveterinärerna. Den inom kommitténs kansli verkställda sammanställningen över distriktsveterinärernas taxerade inkomster synes giva vid handen, att inkomstförhållandena genomsnittligt sett äro sådana, att någon höjning av deras nuvarande relativa lönenivå icke kan anses påkallad. Å andra sidan har den omständigheten, att ett avsevärt antal distriktsveterinärer uppenbarligen åtnjuta en inkomst, som — i vissa fall icke obetydligt — överstiger den inkomstnivå, varmed år 1933 räknades såsom normal genomsnittsinkomst, ej syntts kommittén utgöra tillräcklig anledning att nu ifrågasätta någon sänkning av veterinärernas för endast ett fåtal år sedan fastställda löneställning i förhållande till andra civila statstjänstemän.

Vid nu angivna förhållanden håller lönekommittén före, att den särskilda löneplan, som även för framtiden bör tillämpas för distriktsveterinärerna, bör uppbyggas med utgångspunkt från lönebeloppen i lägsta ortsgupp (ortsgupp A) av lönegraden A 15 i det nya civila avlöningsreglementet. Antalet lönegrupper synes böra bibehållas vid 7. Löneskillnaden mellan lönegrupperna torde böra bestämmas till 396 kronor eller det nuvarande skillnadsbeloppet ökat med 10 procents dyrtidstillägg.

I enlighet med det anförda föreslår lönekommittén för distriktsveterinärerna följande löneplan:

Löneklass	L ö n e g r u p p						
	I	II	III	IV	V	VI	VII
1	4,050	4,446	4,842	5,238	5,634	6,030	6,426
2	4,278	4,674	5,070	5,466	5,862	6,258	6,654
3	4,596	4,992	5,388	5,784	6,180	6,576	6,972
4	4,926	5,322	5,718	6,114	6,510	6,906	7,302
5	5,256	5,652	6,048	6,444	6,840	7,236	7,632

Storleken av den löneförbättring i hela krontal, som i jämförelse med nuvarande avlöningsbestämmelser skulle tillkomma distriktsveterinärer i lägsta och högsta lönegrupp vid indexlägena 162/163, 166/167 och 168/169, framgår av följande sammanställning, i vilken hänsyn icke tagits till den provisoriska avlöningsförstärkningen:

Löneklass	L ö n e g r u p p					
	I			VII		
	162/163	166/167	168/169	162/163	166/167	168/169
1	301	241	326	312	204	337
2	302	230	322	313	193	333
3	294	210	312	293	173	322
4	285	213	313	297	177	324
5	289	205	315	301	169	325

Kostnaderna för genomförande av löneroglering enligt detta förslag hava med utgångspunkt från nu gällande fördelning på lönegrupper av kommittén beräknats utgöra för år räknat i runt tal följande belopp, nämligen vid indexläget 162/163 40,000 kronor, vid indexläget 166/167 20,000 kronor och vid indexläget 168/169 50,000 kronor. Nämnnda siffror angiva kostnadsökningen utöver kostnaden för den redan beviljade provisoriska avlöningsförstärkningen, vilken kostnad utgör omkring 35,000 kronor för år.

Lönegrunderingen. Med avseende å distriktsveterinärbefattningarnas fördelning å lönegrupper framhåller kommittén, att en översyn av grupperingen borde verkställas i samband med lönerogleringen efter förslag av medicinalstyrelsen.

Kommittén har vidare erinrat om det av föredragande departementschefen i 1933 års proposition gjorda uttalandet, att nedsättning i lönegrupp syntes böra ske endast vid ombyte av distriktsveterinär. Lönekommittén har för sin del funnit en dylik begränsning av möjligheterna att genomföra förändringar i grupperingen icke böra för framtiden bibehållas. Att en generell revision av lönegrupperplaceringen verkställas i samband med genomförandet av en ny löneroglering, vilken medför ökning av de fasta lönebeloppen, har syntts kommittén vara naturligt.

Veterinärtaxa. Vid upprättande av sitt förslag till löneroglering för distriktsveterinärerna har lönekommittén utgått från att i gällande, endast för ett fåtal år sedan fastställda veterinärtaxa icke böra vidtagas några ändringar av betydelse för befattningshavarnas inkomstnivå. I vad mån i övrigt jämkningar i taxebestämmelserna kunna anses påkallade har lönekommittén icke upptagit till prövning.

3. Avgivna yttranden.

Rörande innehållet i avgivna yttranden i vad de avse här berörda frågor tillåter sig utskottet hänvisa till statsrådsprotokollet sid. 24.

4. Departementschefen.

I frågan om löneplan för distriktsveterinärer och övriga i samband därmed stående frågor har departementschefen anfört, bland annat, följande.

Jag är ense med 1936 års lönekommitté därtutinnan, att ej heller för distriktsveterinärernas vidkommande anledning förefinnes att frågå det hittillsvarande systemet med dels en av statsmedel utgående lön, som för de olika veterinärtjänsterna graderas genom tjänsternas fördelning å olika lönegrupper med hänsyn till distriktets svårskötthet och praktikinkomst, dels ock därtöfver ersättning enligt taxa.

Då de skäl, som lönekommittén anfört för sitt förslag till ny löneplan, synts mig bärande, anser jag mig icke böra förorda detsamma till fastställelse.

Jag tillstyrker likaledes kommitténs förslag, att i samband med löneredgeringens ikraftträdande en översyn av distriktsveterinärernas nuvarande placering i lönegrupp verkställes. Jag torde samtidigt få framhålla, att jag i likhet med kommittén icke anser det lämpligt att för framtiden bibehålla det förbehåll i fråga om nedflyttning i lönegrupp av distriktsveterinärtjänster, som nu gäller och som grundar sig på föredragande departementschefens i 1933 års löneredgeringsproposition gjorda uttalande, att nedsättning i lönegrupp syntes böra ske endast vid ombyte av distriktsveterinär. Ett sådant förbehåll, som icke förefinnes för provinsialläkarna, är givetvis ägnat att förhindra en rationell omgruppering av distriktsveterinärtjänsterna.

Mot vad kommittén anfört i fråga om eventuella ändringar i gällande veterinärtaxa har jag intet att erinra.

Förslaget till avlöningsbestämmelser.

Det av 1936 års lönekommitté framlagda detaljförslaget till avlöningsbestämmelser för provinsialläkare och distriktsveterinärer — vilket förslag i huvudsak ansluter sig till vad som för närvarande gäller för ifrågasvarande befattningshavarekategorier, dock med de förändringar, som påkallas av ett inordnande av befattningshavarna under det civila avlöningsreglementet — har synts *departementschefen* i allt väsentligt vara av beskaffenhet att böra godtagas. De föreslagna bestämmelserna hava uppdelats på olika paragrafer med nummerbeteckningarna 58—70. Paragraferna äro avsedda att införas under en särskild, ny avdelning av reglementet. Avdelningen skulle erhålla ordningsnummer 3 och rubriceras »Tjänstemän, som åtnjuta lön enligt särskild löneplan». Under hänvisning i övrigt till den av lönekommittén förebragta, i kommitténs utlåtande intagna specialmotiveringen har departementschefen i statsrådsprotokollet allenast lämnat en kort redogörelse för innehållet av vissa i förslaget upptagna viktigare bestämmelser, varvid han samtidigt även angivit sin ståndpunkt till de erinringar mot kommittéförslaget, som vid remissbehandlingen framstälts av de i ärendet hörda myndigheterna. I avseende å vad departementschefen härvid anfört torde

utskottet få hänvisa till sid. 25—32 i statsrådsprotokollet. Här må endast följande omnämnas.

Genom den uppställning, som givits civila avlöningsreglementet, skulle de *allmänna bestämmelser*, som intagits under 1 avd. av reglementet, komma att bli tillämpliga jämväl å de befattningshavare, vilkas avlöningsförmåner regleras genom särskilda föreskrifter under reglementets blivande 3 avd., i den mån ej undantag göres i dessa särskilda föreskrifter.

I detta avseende har departementschefen bland annat framhållit, att stadgandet i 3 § 1 mom. första stycket icke rimligen kan för provinsialläkarnas och distriktsveterinärernas del anses innebära skyldighet att underkasta sig totalt upphörande av de extra inkomsterna annat än i samband med en omreglering av den fasta lönen.

I 62 § av förslaget har angivits, att bestämmelserna i 10—18, 20, 22—24 samt 28—40 §§ skola i tillämpliga delar lända till efterrättelse beträffande *provinsialläkare*. I anslutning härtill har departementschefen anfört, bland annat, följande.

För tillämpningen å provinsialläkare av vissa av de nyss uppräknade paragraferna, exempelvis 11 § rörande semester och 12 § rörande tjänstledighetsavdrag, erfordras emellertid en föreskrift, till vilken lönegrad enligt allmän löneplan provinsialläkartjänsten skall anses höra. I anslutning till den princip, som följdes vid bestämmande av den lönegrad enligt löneplanen i nu gällande avlöningsreglemente för allmänna civilförvaltningen, som distriktsveterinär skall anses tillhöra, ha provinsialläkarna i det föreliggande förslaget likställts med befattningshavare tillhörande 25 lönegraden enligt den i 5 § civila avlöningsreglementet intagna löneplanen A. — — —

Vid tillämpningen å provinsialläkarna av de förut uppräknade paragraferna i civila avlöningsreglementet hava vidare vissa avvikelser befunnits av förhållandena motiverade. En sådan avvikelse har ansetts påkallad i fråga om det i 11 § 2 mom. andra stycket intagna stadgandet angående medgivande åt tjänsteman, som är stationerad å ort, där kallortstillägg utgår, att i följd åtnjuta icke blott semester för löpande år utan jämväl återstående semester för nästföregående år. Enligt bestämmelse i kungörelsen 1933: 606 äger för närvarande distriktsveterinär, oberoende av å vilken stationeringsort han är placerad, rätt att sammanslå två års semester. Dessa bestämmelser hava ansetts böra bibehållas i fortsättningen. Motsvarande regel har även införts i avlöningsbestämmelserna för provinsialläkare.

Vad härefter angår de för *distriktsveterinärerna* föreslagna avlöningsbestämmelserna, har departementschefen ansett sig böra tillmötesgå en av medicinalstyrelsen i skrivelse den 9 februari 1938 gjord hemställan om intagande i avlöningsreglementet av föreskrift om skyldighet för distriktsveterinär att mot särskild ersättning bestrida veterinärbefattning vid kommunal köttbesiktningabyrå.

I 68 § av förslaget har angivits, att bestämmelserna i 10—18, 20, 22—24 samt 28—40 §§ civila avlöningsreglementet skola i tillämpliga delar lända till efterrättelse beträffande distriktsveterinärer. Anledning har icke ansetts föreligga att göra någon saklig ändring av den nuvarande bestämmelsen, att

distriktsveterinär vid tillämpning av gällande avlöningsreglemente skall anses tillhöra 15 lönegraden. Ett stadgande av sådant innehåll har förden skull införts i kommitténs förslag.

I kungörelsen 1933:606 stadgas skyldighet för distriktsveterinär, som åtnjuter semester eller annan ledighet, att, där ej för särskilt fall annorlunda bestämmes, utan ersättning tillhandahålla vikarie nödig expeditionslokal med sovplats. Enahanda skyldighet åligger för närvarande även länsveterinär.

I fråga om länsveterinär föreslog lönekommittén i sitt betänkande med förslag till civilt avlöningsreglemente, att skyldigheten att tillhandahålla vikarie sovplats skulle upphävas. Däremot bibehölls i förslaget skyldigheten för länsveterinär, som åtnjuter semester eller tjänstledighet, att utan ersättning tillhandahålla vikarien nödig expeditionslokal.

I den i anledning av betänkandet avlåtna propositionen (nr 263) till 1938 års riksdag gjordes ingen ändring i kommitténs förslag på denna punkt. Emellertid yrkades motionsvis inom riksdagen sådan ändring av reglements-förslaget att, därest föreskrift meddelades om skyldighet för länsveterinär att tillhandahålla vikarien nödig expeditionslokal, vikarien skulle förpliktas att härför lämna skälig ersättning. Alternativt hemställdes att, för den händelse riksdagen icke omedelbart ville företaga ändring i reglements-förslaget i detta hänseende, riksdagen måtte uttala, att frågan härom borde upptagas till omprövning i samband med spörsmålet om särskilda bestämmelser för distriktsveterinärer. I sin skrivelse (nr 388) i anledning av propositionen yttrade riksdagen, att denna fråga ägde sådant samband med den inom 1936 års lönekommitté pågående utredningen angående revision av lönebestämmelserna för distriktsveterinärer, att den borde övervägas i nämnda sammanhang. Riksdagen förutsatte, att lönekommittén under utredningens gång skulle taga berörda fråga under omprövning.

Distriktsveterinärföreningen har i särskilda skrivelser påyrkat, att distriktsveterinärerna måtte befrias från åliggandet att kostnadsfritt tillhandahålla vikarie expeditionslokal med sovplats. Önskemålet om en ändring av bestämmelserna i förevarande del har ock enligt vad lönekommittén uppgivit vid kommitténs överläggningar med föreningens representant understrukits av denne, som därvid framhållit, att förenämnda åliggande av be-fattningshavarna allmänt betraktades som ett besvärande intrång i deras privata levnadsförhållanden. Med hänsyn till de skäl, som sålunda an-förts, har kommittén, i enlighet med den ståndpunkt kommittén såsom nyss nämnts intagit i fråga om länsveterinärernas motsvarande skyldighet, ansett sig böra förorda, att distriktsveterinärerna vid semester eller tjänstledighet icke längre skola vara förpliktade att tillhandahålla vikarien sovplats. Kom-mittén har framhållit, att distriktsveterinärerna merendels hava sin stationeringsort i större samhällen, och att det därför ej heller för deras vikarier i allmänhet torde möta någon svårighet att erhålla bostad på platsen under vikariatet. Däremot bör enligt kommitténs mening distriktsveterinär av praktiska skäl även framgent vara skyldig att tillhandahålla vikarien nö-

dig expeditionslokal, dock under förutsättning att så påkallas och omständigheterna det medgiva. Samtidigt har kommittén vidtagit sådan jämkning i nuvarande bestämmelser, att vikarien blir skyldig att erlægga skälig gottgörelse för upplåten expeditionslokal.

Departementschefen tillstyrker vad sålunda föreslagits. Vid bifall härtill skulle motsvarande jämkningar beträffande länsveterinärer vidtagas i 55 § 7 mom. 2 punkten civila avlöningsreglementet.

Civila avlöningsreglementets tillämplighet.

Ifråga om civila avlöningsreglementets tillämplighet, så vitt angår provinssiälläkare och distriktsveterinärer, har 1936 års lönekommitté anfört, bland annat, följande:

Enligt det generella stadgandet i civila avlöningsreglementets 59 § 1 mom. c) skulle de av lönekommittén föreslagna nya avlöningsbestämmelserna icke äga tillämpning å provinssiälläkare eller distriktsveterinär, som anmäler, att han icke vill underkasta sig civila avlöningsreglementets villkor och bestämmelser. I fråga om avlöningsförmånerna för tjänstemän i allmänhet, som eventuellt komme att göra dylik anmälan, anfördes i propositionen nr 263, 1938 med förslag till civilt avlöningsreglemente (sid. 148), att dessa tjänstemän syntes böra bibehållas vid den rätt till lön och övriga förmåner, som reglerades genom nu gällande avlöningsreglementen. I vad mån de därutöver borde äga rätt till förmåner, som icke vore garanterade genom avlöningsreglementena men som enligt riksdagens beslut för närvarande utginge, bleve beroende på särskilt beslut av Kungl. Maj:t och riksdagen. I anslutning till hittillsvarande praxis vid genomförande av nya löneregleringar syntes emellertid de tjänstemän, som icke ville övergå på det nya avlöningsreglementet, tillsvidare böra få — efter sedvanlig årlig prövning — behålla dyrtidstillägg men däremot ej berättigas uppbära de förmåner av provisorisk natur, som beviljats i avvaktan på ny lönereglering, nämligen provisoriskt dyrortstillägg och provisorisk avlöningsförstärkning. Mot detta uttalande gjorde riksdagen ingen erinran.

Efter att hava erinrat om, att en tjänsteman, som nu anmäler sig vilja kvarstå på gällande avlöningsbestämmelser, enligt dessa bestämmelser är pliktig underkasta sig omreglering av lönegruppsplaceringen — ehuru då givetvis på grundval av nu gällande löneplaner — fortsätter lönekommittén:

Emellertid torde denna fråga av särskilda skäl böra bedömas annorlunda beträffande distriktsveterinärerna än när det gäller provinssiälläkare. I det föregående har nämnts, hurusom i 1933 års proposition uttalades, att nedflyttning i lönegrupp av distriktsveterinärtjänst syntes böra ske endast vid ombyte av innehavare. På grund av detta uttalande har lönekommittén ansett sig böra förorda, att distriktsveterinär, som icke vill underkasta sig civila avlöningsreglementets bestämmelser, bibehålles vid nuvarande lönegruppsplacering, så länge han kvarstår i veterinärbefattning inom sitt nuvarande distrikt.

I fråga om provinsialläkare finnes icke någon motsvarande anledning till modifikation av den skyldighet, som enligt avlöningsreglementet åvilar dem i detta hänseende. För provinsialläkarnas del kompliceras emellertid spörsmålet därigenom, att den av kommittén förordade omregleringen av lönegruppsplaceringen skall ske på grundval av den föreslagna nya fyrgruppsindelade löneplanen. Kommittén håller för sin del före, att för provinsialläkare, som anmäler sig icke vilja underkasta sig civila avlöningsreglementets villkor och bestämmelser, en omprövning av hans lönegruppsplacering likväl bör ske, givetvis på grundval av nu gällande löneplan. En dylik omprövning skulle följaktligen gå ut på att fastställa den lönegrupp enligt den nu gällande sjugruppsindelade löneplanen, som han i fortsättningen skall tillhöra.

Erhåller provinsialläkare eller distriktsveterinär, som anmält sig vilja kvarstå på nuvarande avlöningsbestämmelser, sedermera efter egen ansökan förflyttning till annat distrikt, blir han givetvis därmed underkastad civila avlöningsreglementet.

Att, på sätt nyss förordats, distriktsveterinärerna försätts i en gynnsammare ställning än provinsialläkarna i fråga om möjligheten att bibehållas vid oförändrad lönegruppsplacering kan givetvis i och för sig betraktas såsom mindre tillfredsställande. Sakligt sett torde näppeligen för distriktsveterinärernas vidkommande föreligga starkare skäl än beträffande provinsialläkarna att säkerställa en valfrihet mellan å ena sidan ett kvarstående å nu gällande lönebestämmelser med oförändrad lönegruppsplacering och å andra sidan en övergång till det nya avlöningsreglementet i förening med eventuell omplacering i lönegrupp. Kommittén har dock vid sitt ställningstagande ansett sig bunden av nyssnämnda uttalande i 1933 års proposition och fördens skull funnit sig nödsakad att för distriktsveterinärerna förorda en dylik valfrihet. Att å andra sidan medgiva en motsvarande rätt för provinsialläkarna har syntts kommittén med hänsyn till eventuella konsekvenser av ett beslut av denna innebörd icke vara att förorda.

Genom att vissa i 2 avd. av civila avlöningsreglementet upptagna paragrafer enligt kommitténs förslag skola äga tillämpning å provinsialläkare och distriktsveterinärer, som övergå till de nya avlöningsbestämmelserna, skulle dessa tjänstemän tillika bliva skyldiga att underkasta sig minskning i, upphörande av eller eljest ändrade bestämmelser rörande i samma paragrafer omförmälda förmåner och ersättningar, i den mån nämligen generellt förbehåll härutinnan gjorts i 59 § 2 mom. Därutöver synes det emellertid kommittén erforderligt och lämpligt, att enahanda förbehåll stadgas även beträffande bestämmelserna i de föreslagna nya 64 och 70 §§.

Lönekommitténs sålunda gjorda uttalanden har departementschefen biträtt.

Övergångsanordningar.

De allmänna grunder för tjänstemännens övergång till civila avlöningsreglementet, som i enlighet med lönekommitténs förslag upptagits i propositionen 263/1938 (sid. 151 o. f.), hava syntts departementschefen böra äga tillämpning jämväl beträffande provinsialläkare och distriktsveterinärer.

Beträffande avvecklingen av nuvarande barn tillägg har departementschefen föreslagit, att för ifrågavarande tjänstemän skulle vidtagas samma an-

ordning, som enligt riksdagens i skrivelse nr 388 år 1938 meddelade beslut skall tillämpas beträffande i civila avlöningsreglementet avsedda tjänstemän i allmänhet.

Beträffande de för provinsialläkare och distriktsveterinärer föreslagna avlöningsbestämmelsernas inordnande i civila avlöningsreglementet m. m. har departementschefen gjort följande uttalanden.

I den redogörelse för löneregeringsarbetets omfattning, som lämnades i årets statsverksproposition, framhöll jag, att ett flertal löneregeringsförslag vore avsedda att framläggas för 1939 års riksdag. Utom det samtidigt med statsverkspropositionen anmälda förslaget om löneregering för landshövdingarna omnämndes därvid förslag om löneregering för provinsialläkarna och distriktsveterinärerna ävensom för ordinarie lärare m. fl. vid statens undervisningsväsende. Vidare anfördes, att förslag syntes böra föreläggas riksdagen angående löneregering för vissa professorer vid konsthögskolan. De sålunda omnämnda löneregeringsförslagen komma samtliga att påverka utformningen av den blivande 3 avdelningen i civila avlöningsreglementet. Jag tillåter mig här erinra därom, att jag vid anmälan den 4 januari innevarande år av förslag till löneregering för landshövdingarna (prop. nr 37) framhöll, att paragraferingen av de av mig förordade föreskrifterna rörande landshövdingarnas löneförmåner skulle röna inverkan av sådana ytterligare löneregeringsförslag, som berörde den nyssnämnda avdelningen i avlöningsreglementet. Vidare påpekades i nämnda sammanhang, att därest förslag till författningsbestämmelser då framlades, detta måste medföra ändrad numrering av de sista avdelningarna i avlöningsreglementet, ävensom att denna numrering åter måste ändras vid framläggandet av de övriga löneregeringsförslagen. Dessutom borde såväl det då ifrågavarande löneregeringsförslaget som andra sådana förslag föranleda vissa ändringar av nuvarande 59 §. Sistnämnda fråga syntes mig böra upptagas till behandling i ett sammanhang. Vid de sålunda angivna förhållandena förklarade jag mig icke beredd att för det dåvarande framlägga förslag till ändring i civila avlöningsreglementet, avsett att underställas riksdagens prövning.

Med hänsyn till att de av mig i nämnda sammanhang angivna förhållandena äga giltighet jämväl beträffande det av mig nu förordade löneregeringsförslaget för provinsialläkarna och distriktsveterinärerna, anser jag, att icke heller nu bör för riksdagen framläggas författningsförslag till ändring i civila avlöningsreglementet. I stället hava de avlöningsbestämmelser, som beträffande provinsialläkarna och distriktsveterinärerna äro avsedda att införas i avlöningsreglementet, sammanfattats i ett *förslag till avlöningsbestämmelser för provinsialläkare och distriktsveterinärer, att lända till efterrättelse från och med den 1 juli 1939*. Förslaget torde såsom bilaga få fogas vid detta protokoll. Av praktiska skäl har i förslaget bibehållits den av kommittén använda uppställningen och paragrafnumreringen; den förordade föreskriften om skyldighet för distriktsveterinär att mot särskild ersättning bestrida veterinärbefattning vid kommunal köttbesiktningsbyrå har betecknats såsom 67 a §. Härmed har emellertid standpunkt icke tagits till sättet för bestämmelsernas inordnande i avlöningsreglementet. I förslaget har vidare den särskilda löneplan, som skulle gälla för provinsialläkarna, betecknats såsom »löneplan D» och den särskilda löneplan, som skulle gälla för distriktsveterinärerna, betecknats såsom »löneplan F». Om vid den slutliga utformningen av den blivande 3 avdelningen i civila av-

löningsreglementet befinnes lämpligt att giva löneplanerna andra beteckningar, bör Kungl. Maj:t vara oförhindrad härtill. I sådant fall bör Kungl. Maj:t jämväl äga vidtaga härav påkallade ändringar i vederbörande personalförteckningar. Kungl. Maj:t torde böra föreslå riksdagen att *dels* godkänna det förslag till avlöningsbestämmelser för provinsialläkare och distriktsveterinärer, som innefattas i bilagan, *dels ock* bemyndiga Kungl. Maj:t att i huvudsaklig överensstämmelse med nämnda förslag förordna på vad sätt dessa bestämmelser skola inordnas i civila avlöningsreglementet.

Utskottets utlåtande.

Provinsialläkarnas avlöningsförhållanden äro för närvarande reglerade genom bestämmelserna i avlöningsreglementet den 21 maj 1926 (nr 177) för förste provinsialläkare och provinsialläkare, vilket reglemente till sitt allmänna innehåll ansluter sig till gällande avlöningsreglementen inom den övriga nyreglerade civila statsförvaltningen. Distriktsveterinärerna äro däremot inordnade under avlöningsreglementet den 22 juni 1921 (nr 451) för statsdepartement m. fl. verk, varvid emellertid är att märka, att i särskild kungörelse den 10 november 1933 (nr 606) meddelas vissa för distriktsveterinärerna avsedda särbestämmelser i lönehänseende. De i enlighet härmed för ifrågavarande båda grupper tjänstemän gällande lönebestämmelserna förete vissa avvikelser från de för civila tjänstemän i allmänhet gällande, främst därutinnan att lönerna fastställts att utgå enligt särskilda löneplaner, som upprättats enligt i viss mån andra principer än de vid de nyreglerade verken tillämpade allmänna löneplanerna. Dessa avvikelser äro huvudsakligen betingade av den vid avlöningsförmånernas bestämmande tillämpade principen, att ersättningen för arbetet skall utgå dels med en bestämd, av statsmedel utgående avlöning, dels ock i form av arvode enligt taxa. Den fasta statsavlönningen har härvid avvägs med hänsyn tagen till provinsialläkardistriktens och veterinärdistriktens olika svårskötthet och de i de olika distrikten påräkneliga varierande praktikinkomsterna.

Kungl. Maj:ts föreliggande proposition, som i allt väsentligt grundar sig på de utredningar och förslag i ämnet, som framlagts av 1936 års lönekommitté, går ut på att ifrågavarande grupper tjänstemän skola från och med den 1 juli 1939 inordnas under civila avlöningsreglementet. Kungl. Maj:ts förslag åsyftar emellertid icke något frångående från de allmänna grundsatser för provinsialläkarnas och distriktsveterinärernas avlöande, som hittills tillämpats. Förslaget innebär, att ifrågavarande tjänstemän allt fortfarande skola för sitt arbete dels uppbära lön från statsverket, dels åtnjuta arvode enligt fastställda praktiktaxor ävensom att systemet med lörens differentiering efter distriktens svårskötthet och de beräknliga praktikinkomster i de olika distrikten alltjämt skall bibehållas. De förslag till nya löneplaner för provinsialläkare och distriktsveterinärer, som framläggas i propositionen, ansluta sig följaktligen i avseende å konstruktionen till det för dem nu gällande löneplanssystemet, med lönebeloppen fördelade på olika

lönegrupper. Med hänsyn härtill förutsattes ock i propositionen, att avlöningsbestämmelserna för provinsialläkare och distriktsveterinärer skola i reglementet upptagas under en särskild avdelning, 3 avd., avsedd för tjänstemän, vilka uppbära lön enligt särskild löneplan eller eljest enligt särskilda bestämmelser.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot de allmänna principer, som sålunda kommit till uttryck uti de i propositionen framlagda löne-regleringsförslagen. Utskottet ansluter sig följaktligen till den i propositionen uttalade meningen, att anledning saknas att övergiva det nuvarande systemet för provinsialläkarnas och distriktsveterinärernas avlöande, enligt vilket system ersättningen utgår dels med fast statsavlönning dels ock med arvode enligt taxa. I betraktande av de varierande praktikinkomsterna i de olika distrikten liksom ock till distriktens olika svårsköthetsgrad finner utskottet det riktigt och rättvist, att avlöningsförmånerna även i fortsättningen differentieras med hänsyn tagen till dessa förhållanden. I enlighet härmed torde på sätt Kungl. Maj:t föreslagit särskilda, i lönegrupper uppdelade löneplaner böra fastställas för ifrågavarande tjänstemän i samband med deras införande under civila avlöningsreglementet. Ett dylikt ordnande av här ifrågavarande tjänstemäns avlöningsförhållanden förutsätter såsom naturligt, att avlöningsbestämmelserna för dem upptagas under särskild avdelning av reglementet.

Beträffande den närmare utformningen av de av Kungl. Maj:t förordade löneplansförslagen är, vad först angår *löneplanen för provinsialläkare* att märka, att i betraktande av de genom lönekommitténs utredningar konstaterade relativt gynnsamma inkomstförhållandena i det långt övervägande antalet provinsialläkardistrikt anledning icke ansetts föreligga att genomföra någon höjning av provinsialläkarnas lönenivå. Å andra sidan hava under nuvarande förhållanden tillräckliga skäl ej heller ansetts föreligga att genomföra någon egentlig sänkning av lönenivån. Då emellertid en anpassning av utgångsläget för löneplanens avvägning, d. v. s. lönebeloppen i lönegrupp I, efter nu utgående löneförmåner — fast lön, dyrtidstillägg och provisorisk avlöningsförstärkning — skulle giva ett löneläge liggande mellan 25 och 26 lönegraden å A-ort enligt löneplanen A i civila avlöningsreglementet och det av praktiska skäl ansetts önskvärt att lönebeloppen inom nämnda lönegrupp sammanfalla med lönerna inom en viss lönegrad av den allmänna löneplanen, har lönenivån jämkats till att motsvara 25 lönegraden i stället för såsom för närvarande 26 lönegraden. Vid löneplanens vidare utbyggande har antalet lönegrupper ansetts kunna minskas från sju till fyra, varvid samtidigt vidtagits en väsentlig ökning i skillnadsbeloppen mellan de olika lönegrupperna.

Vid den granskning utskottet ägnat det föreliggande löneplansförslaget har utskottet ansett sig böra tillstyrka detsamma godkännande. Visserligen skulle genom att löneläget i lönegrupp I anpassats efter lönebeloppen å A-ort inom lönegrad A 25 en mindre löneminskning uppkomma för de provinsialläkare, som tillhöra denna lönegrupp — för närvarande det över-

vägande flertalet — men utskottet finner ej detta oskäligt i betraktande av de uppgifter rörande nettoinkomsterna av läkarverksamheten, som lämnats i propositionen. Å andra sidan skulle det väsentligt ökade löneavståndet mellan lägsta och högsta lönegrupp möjliggöra en viss löneförbättring för de i inkomsthänseende sämst ställda provinsialläkarna.

Vad härefter angår *löneplanen för distriktsveterinärer* innebär Kungl. Maj:ts förslag i denna del, att den nuvarande uppdelningen på sju lönegrupper skulle bibehållas. Som utgångsläge för lönenivån, d. v. s. löneläget i lönegrupp I, har valts lönebeloppen i 15 lönegraden å A-ort av löneplan A i civila avlöningsreglementet, eller den lönegrad, som legat till grund för utformningen av den för distriktsveterinärerna nu gällande löneplanen. Då därjämte skillnadsbeloppen mellan de olika lönegrupperna bibehållits oförändrade, ehuru med inräknande av 10 % dyrtidstillägg, skulle ett bifall till Kungl. Maj:ts förslag icke medföra någon annan rubbning i löneställningen för dessa tjänstemän än som betingas av den år 1938 för civila tjänstemän i allmänhet beviljade löneförbättringen.

Utskottet har ej heller funnit anledning att ifrågasätta någon ändring i den föreslagna löneplanen för distriktsveterinärerna.

En övergång från den för provinsialläkare nu gällande sjugruppsindelade löneplanen till en blivande fyrgruppsindelad löneplan förutsätter, att en allmän omprövning av provinsialläkartjänsternas *lönegruppering* företages i samband med den förestående löneregleringen. En dylik omprövning av lönegrupperingen lärers få anses påkallad jämväl med hänsyn till att någon översyn av provinsialläkartjänsternas lönegruppering icke ägt rum sedan den år 1926 genomförda löneregleringen. Vad i propositionen anförts rörande riktlinjerna för en blivande omgruppering föranleder intet särskilt uttalande från utskottets sida. Utskottet vill tillika ansluta sig till det i propositionen gjorda uttalandet, att i samband härmed även distriktsveterinärtjänsternas placering i lönegrupp göres till föremål för en allmän översyn. Någon erinran från utskottets sida är icke att framställa mot förslaget, att det nuvarande förbehållet i fråga om nedflyttning i lönegrupp av distriktsveterinär på grund av omgruppering får bortfalla vid ett inordnande av distriktsveterinärerna under civila avlöningsreglementet.

I detta sammanhang finner sig utskottet böra understryka det i propositionen gjorda uttalandet, att hinder icke bör förefinnas för att beträffande enstaka distrikt företaga jämkningar i lönegrupperingen även mellan de generella omgrupperingarna, därest särskilda skäl därtill föranleda.

Utskottet anser sig dock böra här uttala, att försiktighet bör iakttagas i fråga om genomförande av nedflyttning i lönegrupp av nuvarande tjänst innehavare.

Beträffande de i propositionen innefattade detaljförslagen till *avlöningsbestämmelser för provinsialläkare och distriktsveterinärer* ävensom i fråga om de i propositionen gjorda uttalandena rörande *civila avlöningsreglementets tillämplighet*, såvitt angår ifrågavarande tjänstemän, har utskottet icke nå-

gon anmärkning att framställa. I enlighet med vad föredragande departementschefen hemställt torde Kungl. Maj:t böra av riksdagen bemyndigas att i huvudsaklig överensstämmelse med nämnda förslag förordna, på vad sätt ifrågavarande avlöningsbestämmelser skola inordnas i civila avlöningsreglementet, liksom ock att utförda erforderliga övergångsbestämmelser rörande provinsialläkarnas och distriktsveterinärernas övergång till civila avlöningsreglementet.

Slutligen får utskottet tillstyrka, att barntillägg på sätt departementschefen förordat övergångsvis må utgå till nuvarande provinsialläkare och distriktsveterinärer enligt de i riksdagens skrivelse nr 388 år 1938 angivna grunderna.

Kungl. Maj:ts förslag i de delar, som här ovan icke särskilt berörts, föranleder ej något yttrande från utskottet sida.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen må

1) besluta, att civila avlöningsreglementet skall från och med den 1 juli 1939 äga tillämpning å provinsialläkare och distriktsveterinärer;

2) godkänna det förslag till avlöningsbestämmelser för ifrågavarande befattningshavare, som innefattas i bilagan till det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet;

3) bemyndiga Kungl. Maj:t att, i huvudsaklig överensstämmelse med vad i statsrådsprotokollet angivits, förordna, på vad sätt de i nämnda bilaga innefattade bestämmelserna skola inordnas i civila avlöningsreglementet;

4) bemyndiga Kungl. Maj:t att utfärda erforderliga bestämmelser rörande provinsialläkares och distriktsveterinärers övergång till civila avlöningsreglementet; samt

5) besluta, att barntillägg skola övergångsvis utgå enligt de av departementschefen förordade grunderna.

Stockholm den 2 maj 1939.

På statsutskottets vägnar:

ANDERS RÅSTOCK.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Johansson* i Fredrikslund, *Nilsson* i Landeryd, *Bergström*, *Ström* i Lidköping, *Larsson* i Varberg, *Bäcklund*, *von Heland*, *Nisser*, *Boman* och *Bergman*; samt

från andra kammaren: herrar *Råstock*, *Jansson* i Falun, *Svensson* i Grönvik, *Eriksson* i Stockholm, *Persson* i Falla, *Lindberg* i Umeå, *Andersson* i Södergård, *Persson* i Tidaholm, *Åqvist*, *Olsson* i Staxäng, *Andersson* i Malmö och *Mårtensson*.

Bilaga.

Kungl. Maj:ts förslag
till
avlöningsbestämmelser för provinsialläkare och distrikts-
veterinärer, att lända till efter rättelse från och med
den 1 juli 1939.

3 avd. Tjänstemän, som åtnjuta lön enligt särskild löneplan eller eljest enligt särskilda bestämmelser.

1 kap. Provinsialläkare.

58 §.

För befattning såsom provinsialläkare utgår lön enligt nedanstående löne- Löneplan.
plan.

Löneplan D.

Löneklass	L ö n e g r u p p			
	I	II	III	IV
1	7,725	8,775	9,825	10,875
2	8,220	9,270	10,320	11,370
3	8,715	9,765	10,815	11,865
4	9,210	10,260	11,310	12,360

59 §.

1 mom. För provinsialläkares placering i *löneklass* skola bestämmelserna i 7 § äga motsvarande tillämpning. Inom löneklass bestämmes lönebeloppet efter den *lönegrupp*, till vilken befattningen blivit hänförd. Lönegrupper och löneklasser m. m.

Provinsialläkarbefattningarnas fördelning å de olika lönegrupperna fastställas av Kungl. Maj:t.

2 mom. Har den, som tillträder provinsialläkarbefattning, dessförinnan antingen innehåft annan statlig befattning eller bestritt förordnande med vikariatslön eller ock innehåft kommunal befattning eller i annan icke statlig anställning utfört arbete av allmännyttig natur, må Kungl. Maj:t kunna, i anslutning till de i 8 § 3 och 4 mom. innefattade grunderna, medgiva placering i högre löneklass än den, till vilken befattningshavaren enligt bestämmelserna i 7 § 1 mom. eljest skolat hänföras.

60 §.

Förening av tjänster m. m. Fråga om tillstånd, varom förmåles i 4 § 2 mom., prövas beträffande provinsialläkare av medicinalstyrelsen.

61 §.

Skyldighet att bestrida läkarbefattning vid vissa sjukvårdsanstalter m. m. Provinsialläkare skall, om han därtill med medicinalstyrelsens medgivande förordnas, vara skyldig att mot särskild ersättning bestrida befattning eller uppdrag såsom läkare vid sjukvårdsanstalt inom distriktet, vilken tillhör eller åtnjuter bidrag av staten, landsting eller kommun, samt vid distriktsdispensär och annan statsunderstödd inrättning för förlossningsvård inom distriktet än barnbördsavdelning vid lasarett. Under enahanda förutsättningar är provinsialläkare jämväl skyldig att biträda vid förebyggande mödra- och barnavård inom distriktet.

Kan överenskommelse ej träffas om ersättning för befattning eller uppdrag, varom här är fråga, skall ersättningen bestämmas av medicinalstyrelsen.

62 §.

Tillämpning av vissa bestämmelser i 2 avd. Bestämmelserna i 10—18, 20, 22—24 samt 28—40 §§ skola i tillämpliga delar lända till efterrättelse beträffande provinsialläkare. Härvid skall så anses, som om sådan tjänsteman tillhörde lönegraden A 25. Tillika iakttages, dels att provinsialläkare må kunna medgivas rätt att i följd åtnjuta icke blott semester för löpande år utan jämväl återstående semester för nästföregående år, dels att provinsialläkare, som åtnjuter semester eller tjänstledighet, skall till vikarien avstå det arvode enligt provinsialläkaretaxa, vilket belöper å de av vikarien verkställda tjänstegöromålen, dels ock att med de i 13 § 3 mom. omnämnda kurserna likställas medicinska fortsättningskurser samt för provinsialläkare avsedda utbildnings- och repetitionskurser.

63 §.

Ersättning vid vissa vikariat. 1 mom. Till provinsialläkare, vilken förordnas att såsom vikarie uppehålla förste provinsialläkarbefattning eller, utan att fråga är om vikariat, bestrida göromål, som eljest ankomma på sådan befattning, utgår särskild ersättning enligt medicinalstyrelsens bestämmande med högst 12 kronor för dag.

Till provinsialläkare, vilken förordnas att jämte egen tjänst bestrida provinsialläkarbefattning i angränsande distrikt, utgår särskild ersättning med 8 kronor för dag.

Förordnas provinsialläkare att såsom vikarie uppehålla annan befattning än här ovan sägs eller erhåller han förordnande att bestrida vikariat i fall, som avses i 17 §, skall ersättning för vikariatet bestämmas av Kungl. Maj:t.

2 mom. Förordnas tjänsteman med lön enligt allmän löneplan att såsom vikarie bestrida provinsialläkartjänst, bestämmas ersättning för vikariatet av Kungl. Maj:t.

64 §.

Bostad m. m. Provinsialläkare i distrikt, där särskild bostad är av distriktet eller däri ingående kommun eller kommuner för läkaren anordnad och av länsstyrelsen, efter förste provinsialläkarens hörande, godkänd, är skyldig att förhyra densamma till belopp, som, där överenskommelse ej kan träffas, fastställas av länsstyrelsen.

Innehavare av dylik bostad eller, om han avlidit, hans dödsbo åligger att till vikarie eller efterträdare på provinsialläkartjänsten mot skäligen ersättning

upplåta till bostaden hörande mottagningsrum och, i den omfattning som kan finnas lämpligt, tillhandahålla honom bostadsutrymme.

Är bostad, varom i första stycket förmäles, kostnadsfritt upplåten åt provinsialläkaren, skall tillhandahållande av mottagningsrum och bostadsutrymme ske utan ersättning.

I fråga om avträdande av bostad, som här avses, skall vad i 43 § 1 mom. stadgas äga motsvarande tillämpning.

Jämväl i det fall, att bostad för provinsialläkaren icke finnes anordnad, är denne vid honom beviljad semester eller tjänstledighet skyldig att, där så påkallas och omständigheterna sådant medgiva, mot skälig ersättning tillhandahålla vikarie nödigt mottagningsrum.

2 kap. Distriktsveterinärer.

65 §.

För befattning såsom distriktsveterinär utgår lön enligt nedanstående löneplan. Löneplan.

Löneplan F.

Löneklass	L ö n e g r u p p						
	I	II	III	IV	V	VI	VII
1	4,050	4,446	4,842	5,238	5,634	6,030	6,426
2	4,278	4,674	5,070	5,466	5,862	6,258	6,654
3	4,596	4,992	5,388	5,784	6,180	6,576	6,972
4	4,926	5,322	5,718	6,114	6,510	6,906	7,302
5	5,256	5,652	6,048	6,444	6,840	7,236	7,632

66 §.

1 mom. För distriktsveterinärs placering i löneklass skola bestämmelserna i 7 § äga motsvarande tillämpning. Inom löneklass bestämmes lönebeloppet efter den lönegrupp, till vilken befattningen blivit hänförd. Lönegrupper och löneklasser m. m.

Distriktsveterinärbefattningarnas fördelning å de olika lönegrupperna fastställas av Kungl. Maj:t.

2 mom. Har den, som tillträder distriktsveterinärbefattning, dessförinnan antingen innehaft annan statlig befattning eller bestritt förordnande med vikariatslön eller ock innehaft kommunal befattning eller i annan icke statlig anställning utfört arbete av allmännyttig natur, må Kungl. Maj:t kunna, i anslutning till de i 8 § 3 och 4 mom. innefattade grunderna, medgiva placering i högre löneklass än den, till vilken befattningshavaren enligt bestämmelserna i 7 § 1 mom. eljest skolat hänföras.

67 §.

Med distriktsveterinärtjänst må kunna förenas kommunal befattning, som avses i 4 § 1 mom. Förening av tjänster m. m.

Fråga om tillstånd, varom förmäles i 4 § 2 mom., prövas beträffande distriktsveterinär av medicinalstyrelsen.

67 a §.

Skyldighet
att bestrida
veterinär-
befattning vid
kommunal
köttbesikt-
ningsbyrå.

Distriktsveterinär skall, om han därtill av medicinalstyrelsen förordnas, vara skyldig att mot av styrelsen godkänd ersättning bestrida jämväl veterinärbefattning vid kommunal köttbesiktningbyrå, belägen inom veterinärens distrikt vid eller i närheten av veterinärens station.

68 §.

Tillämpning
av vissa be-
stämmelser
i 2 avd.

Bestämmelserna i 10—18, 20, 22—24 samt 28—40 §§ skola i tillämpliga delar lända till efterrättelse beträffande distriktsveterinär. Härvid skall så anses, som om sådan tjänsteman tillhörde lönegraden A 15. Tillika iakttages, dels att distriktsveterinär må kunna medgivas rätt att i följd åtnjuta icke blott semester för löpande år utan jämväl återstående semester för nästföregående år, dels att distriktsveterinär, som åtnjuter semester eller tjänstledighet, skall till vikarien avstå det arvode enligt veterinärtaxa, vilket belöper å de av vikarien verkställda tjänstegöromålen, dels att med de i 13 § 3 mom. omförmälda kurserna likställas för distriktsveterinärer avsedda utbildnings- och repetitionskurser, dels ock att med svårare smittsam sjukdom, som i 14 § 2 mom. avses, jämställes sådan sjukdom, som enligt gällande epizootilag skall föranleda anmälan till vederbörande myndighet.

69 §.

Ersättning
vid vissa
vikariat.

1 mom. Till distriktsveterinär, vilken förordnas att såsom vikarie uppehålla länsveterinärbefattning eller, utan att fråga är om vikariat, bestrida göromål, som eljest ankomma på sådan befattning, utgår särskild ersättning enligt medicinalstyrelsens bestämmande med högst 10 kronor för dag.

Till distriktsveterinär, vilken förordnas, att jämte egen tjänst bestrida distriktsveterinärbefattning i angränsande distrikt, utgår särskild ersättning med 5 kronor för dag.

Förordnas distriktsveterinär att såsom vikarie uppehålla annan befattning än här ovan sägs eller erhåller han förordnande att bestrida vikariat i fall, som avses i 17 §, skall ersättning för vikariatet bestämmas av Kungl. Maj:t.

2 mom. Förordnas tjänsteman med lön enligt allmän löneplan att såsom vikarie bestrida distriktsveterinärtjänst, bestämmes ersättning för vikariatet av Kungl. Maj:t.

70 §.

Skyldighet
att tillhand-
hålla expedi-
tionslokal
m. m.

Distriktsveterinär, som åtnjuter semester eller tjänstledighet, är skyldig att, där så påkallas och omständigheterna sådant medgiva, mot skälig ersättning tillhandahålla vikarie nödig expeditjonslokal.